

щих исполнение кредитного договора [Электронный ресурс]: дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. / Сергей Александрович Тараканов. – СПб, 1999. – 189 с.

11. Цивільне право України [Текст]: [навч. Посібник] / О.С. Адамова, Н.Ю. Голубева, І.В. Давидова [та ін.]; за ред. Є.О. Харитонов, Н.Ю. Голубевої. – К.: Істина, 2009. – 280 с.

12. Цивільне право [Текст]: [підручник]: у 2 т. / В.І. Борисова, Л.М. Баранова, Т.І. Бегова [та ін.]; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спаси-

бо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. – Х.: Право, 2011. – Т. 2. – 656 с.

13. Цивільне право України [Текст]: [підручник]: у 2-х кн. / О.В. Дзера, Д.В. Боброва, А.С. Довгерг [та ін.]; за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – 2-е вид., допов. і перероб. – К.: ЮрінкомІнтер, 2004. – Кн.1. – 736 с.

14. Чанишева А.Р. Іпотечні цивільні правовідносини [Текст]: [монографія] / Аліна Рашидівна Чанишева. – Одеса: Фенікс, 2009. – 148 с.

УДК 347.763.36

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ МІСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ НА ГАЛУЗЕВОМУ РІВНІ

Волік В.В., к.ю.н.
Донецька міська рада

У статті розглянуто систему правового регулювання міського транспорту. Автором досліджені види міського транспорту, визначені проблеми у цій галузі та шляхи їх вирішення.

Ключові слова: міський транспорт, транспортна система, правове регулювання, галузевий рівень.

В статье рассмотрена система правового регулирования городского транспорта. Автором исследованы виды городского транспорта, определены проблемы в этой сфере и пути их решения.

Ключевые слова: городской транспорт, транспортная система, правовое регулирование, отраслевой уровень.

Volik V.V. LEGAL REGULATION OF TRANSPORTATIONS BY CITY TRANSPORT AT BRANCH LEVEL

In article the system of legal regulation of city transport is considered. The author research types of city transport, problems in this sphere and a way of their decision.

Key words: city transport, transport system, legal regulation, branch level.

Постановка проблеми. У правовій державі, якою, безсумнівно, є Україна, головна роль у регулюванні суспільних відносин належить праву. Організація та здійснення перевозок пасажирів міським транспортом здійснюється на правовій основі, утвореній Конституцією України, законами, актами органів виконавчої влади, нормативними актами органів місцевого самоврядування. Формування сучасних систем міського транспорту в українських містах потребує відповідного правового забезпечення у цій галузі. Тому оптимізація правового регулювання діяльності міського транспорту є важливим напрямком наукового дослідження та є актуальною у зв'язку із недостатньою розробкою проблеми та відсутністю фундаментальних робіт за цією темою.

Метою наукової статті є здійснення класифікації видів міського транспорту та дослідження системи правового регулювання міського транспорту окремо за кожним із його видів, визначення головних проблем у цій галузі та шляхів їх вирішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що проблема правового регулювання транспорту розглядалася у працях вітчизняних та зарубіжних вчених: І.В. Булгакової, В.К. Гіжевського, П.Ф. Горбачова, О.В. Клепікової, Ю.М. Косоого, С.А. Матійко, В.І. Тарабановського, М.Л. Шелухіна та інших. Втім, проблема правового регулювання міського транспорту залишається розглянутою недостатньо та потребує подальших досліджень.

Виклад основного матеріалу. Міський транспорт є важливою складовою частиною економічної та соціальної інфраструктури міста. В Україні можна виділити декілька видів міського транспорту. Зокрема, до них можна віднести: автобус, тролейбус, трамвай, швидкісний трамвай, метро, міську електричку, фунікулери, таксі. Правове регулювання зазначених видів міського транспорту здійснюється на державному, а також на галузевому рівні. Тобто, окрім загальних заasad їх функціонування, визначених на законодавчому

рівні, існують певні особливості, притаманні кожному із цих видів міського транспорту, що регулюються локальними нормативними актами (правилами, угодами, інструкціями тощо). Таким чином, дослідження правового регулювання міського транспорту на галузевому рівні представляє великий інтерес. Тому розглянемо більш детально правові засади регулювання відносин у галузі міського транспорту, окремо за кожним із його видів.

Діяльність автомобільного міського транспорту в Україні регулюється відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт». До міського автомобільного транспорту належать автобус та таксі. Відповідно до ст.1 зазначеного закону автобусом є транспортний засіб, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів з кількістю місць для сидіння більше, ніж дев'ять, з місцем водія включно [1]. Таксі – легковий автомобіль, обладнаний розпізнавальним ліхтарем оранжевого кольору, який встановлюється на даху автомобіля, діючим таксометром, сигнальним ліхтарем із зеленим та червоним світлом, розташованим у верхньому правому кутку лобового скла, і який має нанесені композиції з квадратів, розташованих у шаховому порядку на дверцятах автомобіля з лівого та правого боків, призначений для надання послуг з перевезення пасажирів та їхнього багажу в індивідуальному порядку. Зазначений закон регулює відносини між автомобільними перевізниками, замовниками транспортних послуг, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, пасажирями, власниками транспортних засобів, а також їх відносини з юридичними та фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності, які забезпечують діяльність автомобільного транспорту та безпеку перевезень [1].

Порядок здійснення перевезень пасажирів та їх багажу автобусами, таксі, легковими автомобілями на замовлення, а також обслуговування пасажирів

на автостанціях здійснюється відповідно до Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, які затверджені Постановою Кабінету Міністрів України № 176 від 18 лютого 1997 р. [2].

Процедура здійснення державного контролю за додержанням суб'єктами господарювання, які провадять діяльність у сфері автомобільного транспорту, вимог законодавства про автомобільний транспорт, норм та стандартів щодо організації перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом, визначається Порядком здійснення державного контролю на автомобільному транспорті, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України № 1567 від 8 листопада 2006 р. Також зазначеним Порядком визначається процедура здійснення державного контролю за дотриманням габаритно-вагових параметрів, наявності дозвільних документів на виконання перевезень та відповідності виду перевезень, відповідних ліцензій і ліцензійних карток, виконанням суб'єктами господарювання ліцензійних умов, внесенням перевізниками-нерезидентами платежів за проїзд автомобільними дорогами, а також диспетчерського контролю за роботою автомобільних перевізників.

Діяльність міського електричного транспорту, зокрема трамвая та тролейбусу, регулюється відповідно до Закону України «Про міський електричний транспорт». Відповідно до ст.1 зазначеного закону міський електричний транспорт – складова частина єдиної транспортної системи, призначена для перевезення громадян трамваями, тролейбусами, поїздами метрополітену на маршрутах (лініях) відповідно до вимог життєзабезпечення населених пунктів. Аналізуючи цей закон, слід відзначити, що у ньому визначені порядок надання транспортних послуг, правові засади державного регулювання у галузі міського електричного транспорту, повноваження місцевих органів виконавчої влади у цій галузі, забезпечення діяльності перевізників [3]. Втім, варто наголосити, що правила надання послуг міським електричним транспортом цим законом не визначені, оскільки затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Правила надання населенню послуг з перевезень міським електротранспортом, що затверджені Постановою Кабінету Міністрів України № 1735 від 23 грудня 2004 р. [4], розроблено з метою забезпечення надання пасажиром надійних і якісних послуг міським електричним транспортом, а також створення необхідних умов для належного функціонування підприємств міського електричного транспорту та захисту прав пасажирів. Ці правила встановлюють порядок надання населенню послуг міським електричним транспортом та їх оплати, обов'язки, права і відповідальність їх замовників, перевізників і пасажирів.

Взаємовідносини перевізників і пасажирів під час надання транспортних послуг регламентуються Правилами користування трамваем і тролейбусом та Правилами користування метрополітеном. Правила користування трамваем і тролейбусом у містах України затверджені Наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України № 329 від 9 жовтня 2006 р. Ці Правила визначають порядок проїзду і його оплати, права та обов'язки пасажирів, а також взаємовідносини перевізників і пасажирів під час надання транспортних послуг. Вони обов'язкові для виконання усіма працівниками підприємств міського електротранспорту незалежно від форм власності, які надають послуги з перевезення пасажирів та їх багажу трамваями, тролейбусами, а також пасажирами.

Вимоги (нормативи) до об'єктів, обладнання, устаткування і організації роботи підприємств міського електротранспорту та їх структурних підрозділів, а також питання взаємодії та основні вимоги до працівників міського електротранспорту регулюють-

ся Правилами експлуатації трамвая та тролейбуса, затвердженими Наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства № 103 від 10 грудня 1996 р. [5]. Зазначені Правила обов'язкові для виконання усіма експлуатаційними та ремонтними підприємствами міського електричного транспорту незалежно від форм власності та видів діяльності. Вони також обов'язкові для підприємств та організацій, які розробляють і виготовляють рухомий склад та інші технічні засоби міського електротранспорту, комплектуючі вироби і запчастини до них та здійснюють проектування, капітальне будівництво і реконструкцію об'єктів та споруд міського електротранспорту. Підприємства міського електротранспорту розробляють, з урахуванням конкретних умов, положення, інструкції та інші нормативні документи, які визначені цими Правилами. Втім, зміна цих Правил належить виключно до компетенції Держжитлокомунгоспу України, який затверджує також інші відомчі нормативні документи з експлуатації міського електротранспорту.

Для здійснення державного контролю за технічним станом міського електротранспорту незалежно від форм власності підприємств, а також для реєстрації та обліку трамвайних вагонів і тролейбусів та забезпечення безпеки руху трамвайних вагонів і тролейбусів, Державним комітетом з питань житлово-комунального господарства було сформовано систему державної технічної інспекції міського електротранспорту у складі Головної державної технічної інспекції міського електротранспорту та регіональних підрозділів технічної інспекції міського електротранспорту у містах Донецьку, Запоріжжі, Києві, Львові та Харкові.

Відповідно до п. 3 Положення про Головну державну технічну інспекцію міського електротранспорту (Головдержтехінспекція), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 149 від 6 лютого 1997 р., до задач Головдержтехінспекції належать: проведення реєстрації та обліку трамвайних вагонів і тролейбусів, здійснення державного контролю за технічним станом міського електротранспорту та забезпеченням безпеки руху трамвайних вагонів і тролейбусів; здійснення контролю за додержанням підприємствами міського електротранспорту Закону України «Про дорожній рух», державних стандартів України, Правил дорожнього руху, Правил експлуатації трамвая та тролейбуса, інших нормативних актів, які регламентують роботу міського електротранспорту; участь у проведенні експертної оцінки відповідності конструкцій рухомого складу, обладнання та устаткування міського електротранспорту вимогам щодо забезпечення безпеки руху трамвайних вагонів і тролейбусів [6].

Окремим видом міського електричного виду є швидкісний трамвай, або метротрам. Зазначений вид транспорту також підпорядковується відповідному комунальному підприємству, а діяльність із перевезень на ньому регулюється Законом України «Про міський електричний транспорт».

Іншим важливим видом міського транспорту є метрополітен. Загальні засади його діяльності регулюються Законом України «Про міський електричний транспорт». Окрім цього, з метою забезпечення надійного та якісного перевезення та обслуговування громадян, які користуються метрополітеном, захисту прав споживачів та врегулювання відносини між пасажирами та метрополітеном, Міністерством транспорту та зв'язку України затверджуються відповідні Правила користування метрополітеном.

Відповідно до Правил користування Харківським метрополітеном, затверджених наказом Міністерства транспорту та зв'язку України № 712 від 10 серпня 2004 р., встановлюються умови проїзду та перевезення багажу у метрополітені, а також визначаються

права та обов'язки перевізника і пасажирів [7]. Правила користування метрополітеном у м. Києві, затверджені Київською міською радою 20 січня 1995 р., поширюються на осіб, що перебувають на території метрополітену, до якої відносяться станції, пристанційні дільниці, підпорядковані підземні переходи, міжстанційні тунелі та відкриті дільниці, майданчики електропідстанцій, депо і вентиляційних шахт, вагони поїздів.

Основні положення та порядок роботи метрополітенів і їх працівників, а також основні розміри, норми утримання найважливіших споруд, пристроїв, рухомого складу і вимоги до них, система організації руху поїздів та принципи сигналізації визначено Правилами технічної експлуатації Харківського та Дніпропетровського метрополітенів. Ці Правила затверджені Наказом Міністерства транспорту України №854 від 4 листопада 2003 р.

Механізм формування тарифів на послуги з перевезення пасажирів метрополітеном визначається відповідно до Порядку формування тарифів на послуги міського електричного транспорту (метрополітену), затвердженого Наказом Міністерства транспорту і зв'язку України № 191 від 5 березня 2007 р. Згідно з п.2.1. зазначеного Порядку формування тарифів на послуги з перевезень пасажирів метрополітеном здійснюється відповідно до річного плану надання послуг з перевезення пасажирів та економічно обґрунтованих планових витрат.

Діяльність із надання послуг міським електричним транспортом, у тому числі метрополітеном, здійснюється відповідними комунальними підприємствами. Відповідно до ст.78 Господарського кодексу України комунальне унітарне підприємство засноване на комунальній власності, тому утворюється компетентним органом місцевого самоврядування і, відповідно, входить до сфери управління цього органу. Уповноваженими органами з правами засновників є сільські, селищні і міські ради, а також місцеві державні адміністрації [8, с. 184-185]. До найменування комунального підприємства пред'являються дві спеціальні вимоги: по-перше, воно має вказувати, що таке підприємство є комунальним, по-друге, містити вказівку на орган місцевого самоврядування, до сфери управління якого входить це підприємство (наприклад, КП «Київпастрас», КП «Харківський метрополітен тощо»).

У міських та приміських перевозках пасажирів важливу роль відіграє залізничний транспорт. Хоча традиційно цей вид транспорту не прийнято відносити до міського транспорту, втім, варто зазначити, що певна частина перевозок здійснюється саме цим видом транспорту. Відповідно до ст.7 Закону України «Про залізничний транспорт» відносини залізниць з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування базуються на податковій і договірній основах відповідно до чинного законодавства України [9]. До компетенції цих органів належать: контроль за роботою залізничного приміського пасажирського транспорту і вокзалів, погодження тарифів у приміських сполученнях, погодження питання щодо пунктів зупинок, закриття залізничних станцій для обслуговування пасажирів, автомобільних переїздів через залізничні колії. Відповідно до ч.1 ст. 9 цього закону тарифи на перевезення пасажирів і багажу у приміському сполученні встановлюються відповідними залізницями за погодженням з місцевими органа-

ми виконавчої влади [9]. Окремим видом міського залізничного транспорту є Київська міська електричка. Незважаючи на те, що це вид залізничного транспорту, вона підпорядковується КП «Київпастрас» у веденні якого знаходяться всі види наземного міського транспорту м. Києва. Сьогодні міська електричка – це сучасний вид транспорту, що є альтернативою метро.

Це одним, втім не зовсім традиційним видом міського транспорту, що представлений в Україні, є фунікулер. В Україні це дуже рідкісний вид транспорту. Він являє собою канатний підйомний транспортний засіб, за допомогою якого можна здійснити перевезку пасажирів по нетривалих маршрутах при високих підйомах. Фунікулер підпорядковується відповідним комунальним підприємствам транспорту, та його діяльність регулюється відповідно до законів та правил, що застосовуються до інших видів міського електричного транспорту.

Канатні дороги в Україні представлені у кількох населених пунктах. Втім, зазначений транспорт, котрий спочатку створювався саме як міський транспорт, таку свою функцію втратив. Зараз канатні дороги належать приватним підприємствам та використовуються у якості атракціону.

Висновки. В Україні існує розвинена система міського транспорту. Розглянувши кожен із видів міського транспорту та дослідивши правове забезпечення їх діяльності, ми дійшли висновку, що правове регулювання міського транспорту потребує вдосконалення. Проблемними залишаються саме питання економічного характеру. Тому зміни у системі правового регулювання повинні здійснюватися із урахуванням економічної ситуації у країні та у тісній взаємодії з споживачами транспортних послуг – населенням.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про автомобільний транспорт: Закон України від 4.05.2001 р. № 2344-III // Відомості Верховної Ради України, 2001. – № 22. – Ст. 105.
2. Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.02.1997 р. № 176 // Офіційний вісник України, 1997. – № 8. – Том 2. – С. 142.
3. Про міський електричний транспорт: Закон України від 29.06.2004 р. № 1914-IV // Відомості Верховної Ради України, 2004. – № 51. – Ст. 548.
4. Про затвердження Правил надання населенню послуг з перевезення міським електротранспортом: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 р. № 1735 // Офіційний вісник України, 2004. – № 52. – Том 1. – С. 288. – Ст. 3444.
5. Правила експлуатації трамвая та тролейбуса: Наказ Державного комітету по житлово-комунальному господарству від 10.12.1996 р. № 103 // Офіційний вісник України, 1996. – Ч. 10. – С. 65.
6. Про вдосконалення системи державного контролю за технічним станом міського електротранспорту та забезпеченням безпеки руху трамвайних вагонів і тролейбусів: Постанова Кабінету Міністрів України від 6.02.1997 р. №149 // Офіційний вісник України, 1997. – Ч. 7. – Кн. 1. – Стор. 30.
7. Про затвердження правил користування Харківським метрополітеном: Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 10.08.2004 р. № 712 // Офіційний вісник України, 2004. – № 33. – Ст. 2217.
8. Про залізничний транспорт: Закон України від 4.07.1996 р. № 273/96-ВР // Відомості Верховної Ради України, 1996. – № 40. – Ст. 183.
9. Господарський кодекс України: Коментар. – Х.: ТОВ «Одісей», 2004. – 848 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Серія:
ЮРИДИЧНІ НАУКИ
Випуск 4
Том 1

Херсон-2013

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Стратонов Василь Миколайович – декан юридичного факультету Херсонського державного університету, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Заступники головного редактора:

Бевзенко Володимир Михайлович – професор кафедри адміністративного та господарського права Херсонського державного університету, д.ю.н., доцент

Шапошиников Костянтин Сергійович – декан факультету економіки і менеджменту Херсонського державного університету, д.е.н., доцент

Відповідальний секретар:

Сотула Олександр Сергійович – доцент кафедри галузевого права Херсонського державного університету, к.ю.н., доцент

Члени редакційної колегії:

Бірюков Валерій Васильович – професор кафедри криміналістики Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, д.ю.н., доцент

Галуцько Валентин Васильович – директор Інституту права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», професор кафедри адміністративного та господарського права Херсонського державного університету, д.ю.н., доцент

Кафарський Володимир Іванович – професор кафедри теорії держави і права Херсонського державного університету, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Комзюк Анатолій Трохимович – професор кафедри адміністративного права Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Конопльов В'ячеслав В'ячеславович – декан Євпаторійського факультету Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, заслужений юрист України

Литвинов Олексій Миколайович – завідувач кафедри кримінального права та кримінології Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Літвін Валерій Валерійович – начальник УМВС України в Херсонській області, професор кафедри галузевого права Херсонського державного університету, к.ю.н.

Лукашевич Віталій Григорович – проректор з наукової роботи, завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики Класичного приватного університету, д.ю.н., професор, заслужений юрист України

Мельник Роман Сергійович – професор кафедри адміністративного права Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка, д.ю.н., старший науковий співробітник

Мікулін Віктор Петрович – Вища експертна рада України, д.ю.н., професор

Сайчин Олександр Сергійович – професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Класичного приватного університету, д.ю.н., професор

Слінько Сергій Вікторович – професор кафедри кримінального процесу та криміналістики Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор

Стрельцов Євген Львович – проректор з науково-педагогічної роботи Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, д.ю.н., професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, заслужений діяч науки і техніки України

Фріс Павло Львович – завідувач кафедри кримінального права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, д.ю.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України

Шишка Роман Богданович – завідувач кафедри цивільно-господарських дисциплін Ірпінської фінансово-юридичної академії, д.ю.н., професор

Шутак Ілля Дмитрович – професор кафедри теорії та історії права Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького, д.ю.н., професор

Чертова Надія Андріївна – завідувача кафедрою міжнародного права і порівняльного правознавства Північний Арктичний федеральний університет ім. М.В. Ломоносова, доктор юридичних наук, професор (Росія, м. Архангельськ)

Гармаєв Юрій Петрович – завідувач кафедрою організації прокурорсько-слідчої діяльності Іркутського інституту підвищення кваліфікації прокурорських працівників Генеральної прокуратури Російської Федерації, д.ю.н., професор (Росія, м. Іркутськ)

Павол Кубічек – декан юридичного факультету Університету імені Коменського, д.ю.н., професор (Словаччина, м. Братислава)

Рябініна Татяна Кимовна – завідувача кафедрою кримінального процесу та криміналістики Південно-Західного державного університету, к.ю.н., професор (Росія, м. Курськ)

**Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Херсонського державного університету
(Протокол № 4 от 25.11.2013 р.)**

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 19746-9546Р
від 15.03.2013 р. видане Державною реєстраційною службою України

Бобушок І.А. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПОРУЧИТЕЛІВ ЗА НЕВИКОНАННЯ ОСНОВНОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ В СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ	65
Волік В.В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ МІСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ НА ГАЛУЗЕВОМУ РІВНІ.....	67
Гаврилішин А.П., Новак А.А. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ.....	70
Гудима М.М. СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ У РАЗІ ПОРУШЕННЯ УМОВИ ПРО СТРОК ДОГОВОРУ ПРО НАДАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.....	72
Гудима М.М. СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ У РАЗІ ПОРУШЕННЯ УМОВИ ПРО ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ ПРО НАДАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.....	76
Давидова І.В. ДО ПИТАННЯ ПРО ВАДИ ВОЛІ У ПРАВОЧИНАХ, ВЧИНЕНИХ ПІД ВПЛИВОМ ПОМИЛКИ.....	80
Єременко К.О. ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЩОДО НОТАРІАЛЬНОЇ ФОРМИ ПРАВОЧИНУ.....	83
Коваленко А.В. ЯКІСТЬ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	86
Конюхова Є.О. ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОГОВОРУ СОЦІАЛЬНОГО НАЙМУ (ОРЕНДИ) ЖИТЛА.....	89
Курило М.П. ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА ЯК МІЖГАЛУЗЕВОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ІНСТИТУТУ.....	92
Лиска П.О. ПРОБЛЕМАТИКА ВИЗНАЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ КОРИГУВАННЯ ЛІЗИНГОВОГО ПЛАТЕЖУ (КУРСОВОЇ РІЗНИЦІ) ВНАСЛІДОК ЗМІНИ КУРСУ ВАЛЮТИ ОБЧИСЛЕННЯ	95
Новосад А.С., Фурса В.В. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОКРЕМИХ ПОЛОЖЕНЬ ДОГОВОРУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ УКРАЇНИ.....	99
Писарева Э.А. ЗАВЕЩАТЕЛЬНОЕ РАСПОРЯЖЕНИЕ КАК ПРОЯВЛЕНИЕ ВОЛИ ЗАВЕЩАТЕЛЯ: ПОНЯТИЕ И ВИДЫ.....	101
Примак В.Д. ПРОТИПРАВНІСТЬ ЯК УМОВА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ФОРМІ ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ.....	105
Ярошевська Т.В. СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРАВА ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ.....	109

СЕКЦІЯ 4

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Квасніцька О.О., Шухатян Х.О. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ІНСТИТУТОМ ПРЕЮДИЦІЇ В АСПЕКТІ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ СТОРІН У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ.....	113
Ліпська О.С. ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ.....	116
Махінчук В.М. УНІФІКАЦІЯ ПРИВАТНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ (КОМЕРЦІЙНИХ) ВІДНОСИН.....	120
Поєдинок В.В. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ РЕАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ.....	124
Худенко О.О. ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ СПІВВІДНОШЕННЯ ПАТЕНТНОЇ МОНОПОЛІЇ ТА КОНКУРЕНТНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ В СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	127